

..... Σ Η Μ Α .....

Ο.- Σᾶς μεταδίδουμε τὴ Λαογραφικὴ ἔκπομπή τῆς Εὐξείνου Λέσχης " Ποντιακοὶ Ἀντίλαλοι ", ποὺ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης. Μουσικὴ ἐπιμέλεια Ἡρακλῆ Κοκοζίδη. Στὴ λύρα ὁ Γῶγος Πετρίδης.

..... τὸ σῆμα σβῆνει .....  
 παρουσιάζουμε,  
 Σᾶς μεταδίδουμε, ἀγαπητοὶ ἀκροαταί, πρῶτα ἓνα ὁμορφο τραγούδι τῆς ξανουστῆς Κρόμνης. Ἔχει τίτλο " Ἡ ἐγάπ' τῆ Μωρέσας " .

Ἡ Μωρέσα εἶναι ἐρωτευμένη μὲ τὸν Κώστην, Ἀλλὰ ὁ ἐπιτήδειος Λάμπων....  
 ( ὅπως ᾶς ἔρθουμε στὸ τραγούδι, ὅπου ὁ πονεμένος Κώστης τραγουδᾷ ).

..... Λ Υ Ρ Α .....

Τῇ Μαρτάν' ὁ Χαράλαμπων, τῇ Ναναιῇ ὁ κλέφτης  
 ἔκλεψεν τῇ Μωρέσα μου κι' ἐδέβεν σά Λωρία.

Ὁ κλέφτης λοιπὸν εἶναι ἀπὸ τὸ γειτονικό μὲ τὴν Κρόμνη χωριό, Νανάκι. Κλέβοντας τὴν κόρη πέρασε ἀπὸ τὰ Λωρία, ἄλλο χωριό κατὰ κεῖ. Καὶ ὁ Κώστης μὲ παράπονο συνεχίζει ἔτσι τὸ τραγούδι του.

Μωρέσα μ' τίναν ἀγαπᾶς, Μωρέσα μ' τίναν θέλεις;

Ἡ Μωρέσα ἤδη βρίσκεται στὰ χέρια τοῦ Λάμπου. Ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ ἀπαντᾷ:

Ἐγὼ τὸν Κώστην ἀγαπῶ καὶ τὸν Μαρτάν' θά παίρω.

Φορίζν' ἄτον μαῦρον σαρβάλ' καὶ μαυρολαίαν τζόχαν,

Φορίζν' ἄτον πουρτόρταρα τσαρούχια λωριαμένα,

Ἐν κεμεντσετῆς θά παίζ' καὶ θά χορεύω.

Καὶ δίν' ἄτον τὴν κεμεντσέν κι' ἐβγαίν' ἀπάν' σ' ἄλῳνι.

Ὁ Κώστης ἐν μετ'χανετζῆς μεθύζ' κι' ἔρται σκοτῶν' με

Ὁ Λάμπων ἐν κεμεντσετῆς θά παίζ' καὶ θά χορεύω.

Στὴν ἀπάντησιν τῆς Μωρέσας παρατηροῦμε πρῶτα τὴ σπαθερὴ ἀπόφασή της νὰ μείνῃ κοντὰ σ' αὐτόν, ποὺ τὴν ἔκλεψε κι' ᾶς ἀγαπᾷ ἄλλον. Δείχνει αὐτὸ τὴ νοοτροπία τῆς ζωῆς ἐκείνης, ὅπου ἦταν μεγάλη ντροπὴ νὰ γυρίσῃ πίσω ἢ νοπέλλα ὕστερα ἀπὸ μιά ἀπαγωγή.

Ἀλλὰ ἡ Μωρέσα στὴν ἀπάντησή της μᾶς παρουσιάζει τὸν ἄντρα της, ποὺ εἶναι ἓνας φτωχὸς ἄνθρωπος, ἓνας λυράρης. Φανερώνει ἔτσι, πῶς δέν προτιμᾷ ἓνα πλούσιο. Δέν θέλει νὰ δώσῃ ἀφορμὴ γιὰ δικαιολογημένες παρατηρήσεις.

Καὶ ἡ τελευταία ἐξήγησις ποὺ κάνει εἶναι: ὁ Κώστης, ἡ πρώτη μου ἀγάπη,

είναι μπειρής και ίσως μέ σιοτώση καιμιά φορά πάνω στό μεθύσι του.Αυτή ή τελευταία εξήγηση,πού συμπληρώνεται μέ τή μικρή αλσιοδοξία της ότι ο Λάμπων θά παίζη τή λύρα του και αύτή θά χορεύη για νά ζήση ξένοιαστα τή ζωή,έχει τήν έννοια μιās αναγκαστικής προσγείωσης στην καινούργια κατάσταση,φανερώνοντας πίστη στόν μελλοντικό σύντροφο τής ζωής της,ο οποίος μέ τή λύρα και τά τραγούδια του αρχίζει,φαίνεται,νά τήν συγκινη. 'Αιόμη και τοῦτο: 'Εκδηλώνει για πρώτη φορά τήν αποδοκιμασία της προς τό έλάττωμα του πρώτου αγαπημένου της,τό μεθύσι,τό συχνό έννοεΐται.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ //////////////////////////////////.....

Αυτήν τήν λύση δίνει ή Μωρέσα.Μαζί μέ τόν Λάμπο αρχίζουν μια καινούργια ζωή. Όμως ο παραπονεμένος Κώστης,πού έχασε τήν αγάπη του;Δέν του μένει τίποτε άλλο,παρά μόνο μερικά τραγούδια πονεμένα τής αγάπης,σάν κι'αυτά, πού θά ακούσετε άμέσως.

..... Λ Υ Ρ Α .....  
.....

Τσολ'κι'έρημα νά γίντανε τή Κρώνης τά παρχάρια  
έχάσα τό μικρόν τ'άρνιμ',ν'ναλλι σ'έμά τά χάλια.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ .....  
.....

"Έτσι ύστερα από έναν τέτοιο καϋμό,ήταν δυνατό ο πονεμένος νέος,πού έχασε για πάντα τήν αγάπη του,νά πάρη τό δρόμο τής ξενιτιάς,όπου υπήρχε έλπίδα νά βρῇ τήν παρηγοριά του,μέσα σ'ένα περιβάλλον καινούργιο,έντελως ξένο από εκείνο,όπου δοκίμασε τόν πιο μεγάλο πόνο.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ .....  
.....

Περνοῦν τά χρόνια του έρωτευμένου,ο πόνος διώχνεται,γιατί ή ζωή,πού είναι γεμάτη μέ πίκρες,έχει άλλες τόσες χαρές και μπορεί πολλές φορές έναν πόνο νά τόν αντικαταστήση μέ μια από τίς χαρές πού προσφέρει.

.....ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ .....  
.....

"Εδῶ κλείνει τό πρόγραμμά μας.Μαζί σας και πάλι τήν έρχόμενη εβδομάδα τήν ίδια μέρα και ὡρα.

..... Σ Η Μ Α .....  
.....

"Ακούσατε τή Λαογραφική έκπομπή τής Εύξεινου Λέσχης " Ποντιακοί 'Αντί-  
λαλοι.-

..... τό σήμα σβήνει .....  
.....